

УДК 021.6 (477+438)

DOI: 10.31470/2518-7600-2018-6-11-30

**MAIN DIRECTIONS OF UKRAINIAN-POLISH WORK OF
THE D.I.CHYZHEVSKYI REGIONAL UNIVERSAL
LIBRARY IN THE CONTEXT OF CORPORATE
GOVERNANCE**

**ОСНОВНІ НАПРЯМКИ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОЇ
РОБОТИ ОБЛАСНОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ
ІМ. Д. І. ЧИЖЕВСЬКОГО В КОНТЕКСТІ
КОРПОРАТИВНОСТІ**

Вікторія Барабаш,

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри суспільних
наук, інформаційної та
архівної справи

viktoria-67@ukr.net

Центральноукраїнський
національний технічний
університет,

пр. Університетський, 8,
м. Кропивницький, Україна,
25006

Viktoriia Barabash,

candidate of pedagogical
sciences, associate professor of
the department of public
sciences, information and
archival affair

viktoria-k67@ukr.net

Central-Ukrainian National
Technical University, 8,
Universytetskyi Prospekt,
Kropyvnytskyi, Ukraine, 25006

Людмила Глебова,

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри суспільних
наук, інформаційної та
архівної справи.

gleboval1980@gmail.com

Центральноукраїнський
національний технічний
університет,

пр. Університетський, 8,
м. Кропивницький, Україна,
25006

Liudmyla Hlebova,

candidate of pedagogical
sciences, associate professor of
the department of public
sciences, information and
archival affair

gleboval1980@gmail.com

Central-Ukrainian National
Technical University, 8,
Universytetskyi Prospekt,
Kropyvnytskyi, Ukraine, 25006

Аліна Мехеда,

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри суспільних
наук, інформаційної та
архівної справи
alina.mekheda@rambler.ru .
Центральноукраїнський
національний
технічний університет,
пр. Університетський, 8,
м. Кропивницький, Україна,
25006

Alina Mekheda,

candidate of pedagogical
sciences, associate professor of
the department of public
sciences, information and
archival affair
alina.mekheda@rambler.ru
Central-Ukrainian National
Technical University, 8,
Universytetskyi Prospekt,
Kropyvnytskyi, Ukraine, 25006

ABSTRACT

In the article is analyzed the Ukrainian-Polish direction of the work of the Kirovohrad D. I. Chyzhevskiy Regional Universal Scientific Library.

D. I. Chyzhevskiy Regional Universal Scientific Library closely cooperates with the K. Shymanovskiy Association of the Kirovohrad Region Poles «Poloniia», with the Poles Union in Ukraine and the Tadeush Mykulskiy Public Library in Wroclaw. They direct their activities to preserve and revive cultural heritage and national traditions, to develop partnerships between Ukrainians and Poles.

The important components of the Ukrainian-Polish vector of work are highlighted: holding conferences, festivals, meetings, exhibitions, presentations, concert programs, demonstration of artistic and documentary films, organization of courses on the study of the Polish language, etc. Particular attention is given to the publication of Ukrainian-Polish topics - articles, essays, monographs, as well as collections of Polish printed documents, including: manuscripts, ancient prints, rare books of the 18 – early 20 centuries.

The importance of library corporations, the appointment of which is to enrich the information resources of each library through mutual exchange of information and creation of a joint information area, is substantiated.

A number of perspective directions of the library activity on the national and international levels are offered.

Keywords: *library, Ukrainian-Polish cooperation, library corporations, international book exchange.*

Постановка проблеми. У контексті сучасного проєвропейського вибору України в науковому середовищі особливо загострився інтерес до питань міжкультурних комунікацій у напрямку Україна – Європа.

Як показує досвід, розвиток і зміцнення взаємовигідного міжнародного співробітництва – запорука якісних і всебічних змін у сучасному суспільстві, відповідно, держава сприяє розширенню міжнародного співробітництва і у бібліотечно-інформаційній сфері. Стаття 31 Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» чітко регламентує основні напрями міжнародного співробітництва в бібліотечній справі: «проведення спільних наукових досліджень; організація міжнародних конференцій, симпозіумів, конгресів та інших заходів; участь у роботі міжнародних організацій; документообмін; спільна видавнича діяльність» (Закон України Про бібліотеки і бібліотечну справу, 2016).

Аналіз українсько-польського напрямку роботи Кіровоградської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського представлено лише окремими розвідками місцевих дослідників. До таких відносимо публікації О. Полячка (Полячок, 2010), О. Ткаченко, Н. Чуприни (Ткаченко&Чуприна, 2018). Закономірно, перспективність означеного напрямку зумовлює необхідність подальшого вивчення діяльності обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського в контексті українсько-польського виміру міжкультурної взаємодії на Кіровоградщині, що підтверджує актуальність обраної теми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливою складовою загальноєвропейської комунікативної взаємодії є українсько-польський вектор взаємозв'язків, окремі аспекти якого розглядаються, наприклад, у сучасній історичній науці, педагогіці, мовознавстві, в інформаційно-бібліотечній сфері (О. Вахріна (Вахріна, 2015), Н. Трач (Трач, 2018), Н. Чуприна

(Чуприна, 2017) та ін.). Питанням бібліотечної кооперації присвячено ряд наукових досліджень, зокрема О. Башун (Башун, 2003), С. Барабаш (Барабаш, 2008), В. Ільганаєва (Ільганаєва, 2006), О. Клименко (Клименко, 2016), О. Мар'їна (Мар'їна, 2010) та ін.

Трансформацію бібліотеки в інформаційний центр, упровадження інноватики в її діяльність, роль бібліотеки у формуванні ціннісних орієнтацій читачі розглянуто в працях Р. Ріжняка (Ріжняк, 2014), В. Барабаш (Барабаш, 2008) та ін.

Мета статті. Дослідити основні напрямки українсько-польської комунікації обласної універсальної бібліотеки ім. Д. І. Чижевського в контексті корпоративності.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких завдань: схарактеризувати міжнародну діяльність об'єднання поляків Кіровоградщини «Полонія» імені Кароля Шимановського, Спілки поляків в Україні та Публічної бібліотеки ім. Тадеуша Микульського у Вроцлаві. Проаналізувати польську складову інформаційного ресурсу обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського. Обґрунтувати соціально-культурне призначення бібліотечних корпорацій та їх консолідуючу роль у суспільстві. Визначити перспективні напрямки подальшої міжнародної співпраці.

Виклад основного матеріалу. Посилена увага громадськості до міжкультурної взаємодії в означеному напрямку спостерігається в Україні як на загальнодержавному, так і на місцевому рівнях. Активними учасниками двосторонньої українсько-польської комунікації на Кіровоградщині є об'єднання поляків Кіровоградщини «Полонія» імені Кароля Шимановського та обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського. Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського – одна з найстаріших в Україні, найбільша за обсягом фондів книгозбірня області. Має універсальний фонд на традиційних та новітніх носіях, зберігає колекції цінних і рідкісних видань; є депозитарієм видань краєзнавчого змісту. Виконує функції головної бібліотеки регіону, координує діяльність бібліотек області, надає їм науково-методичну допомогу (Обласна універсальна наукова бібліотека, 2018).

Бібліотеки України є базовим елементом культурної, наукової, освітньої, інформаційної інфраструктури країни. Вони важливі для розвитку інформаційної та мовної культури суспільства, патріотичного, правового та екологічного виховання, формування стійкого інтересу до вивчення та розуміння національної історії та культури. Бібліотеки сприяють розбудові читаючої та мислячої нації. В умовах глобального інформаційного середовища для всіх сфер бібліотечної галузі – практики, науки, освіти, управління – велику роль відіграє міжнародне співробітництво. Воно важливе для запровадження міжнародних стандартів бібліотечно-інформаційної діяльності, обміну бібліографічними даними електронної доставки документів, міжнародного книгообміну, корпоративної каталогізації та створення баз даних, реалізації спільних науково-дослідних проєктів (Стратегія розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року, 2018).

Важливо, що плідна робота Кіровоградської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського у напрямку українсько-польських комунікацій має досить тривалу історію. Наприклад, ще за радянської влади бібліотекою було організовано зустріч з представниками Польської Народної Республіки (Бібліотека: свідок і творець історії краю, 2018).

Сьогодні бібліотека шукає нові підходи до співробітництва, розвитку сучасного мислення, оперативного реагування на основні події. Бібліотека стає основним каналом, через який все більше представників різних верств населення приєднується до процесу співпраці, тут консолідується громадськість за соціальними проблемами, і це є дуже важливим для розвитку партнерства і становлення громадянського суспільства (Клименко, 2016). Тому на сучасному етапі становлення та розвитку українсько-польських відносин особлива увага приділяється саме культурним зв'язкам цих народів. Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського тісно співпрацює з Об'єднанням поляків Кіровоградщини «Полонія» ім. К. Шимановського, зі Спілкою поляків в Україні та Публічною бібліотекою ім. Тадеуша

Микульського у Вроцлаві. Свою діяльність вони спрямовують на збереження та відродження культурної спадщини та національних традицій, на розвиток партнерських зв'язків між українцями та поляками (Обласна універсальна наукова бібліотека, 2018).

Одним із важливих інформаційно-ресурсних центрів бібліотеки є Польський культурний центр (ПКЦ), який функціонує з 2010 року (Трач, 2018). На нашу думку, було б більш зручним представлення інформації про даний центр та його роботу на головній сторінці веб-сайту бібліотеки (Обласна універсальна наукова бібліотека, 2018).

Важливими складовими українсько-польського вектору роботи обласної універсальної бібліотеки, Польського культурного центру та партнерів є інформаційно-промоційні заходи: проведення конференцій, фестивалів, зустрічей, виставок, презентацій, концертних програм, демонстрація художніх та документальних фільмів, організація курсів вивчення польської мови тощо. До знакових подій для підтримання і розвитку українсько-польських зв'язків зараховуємо: щорічні Травневі зустрічі, Міжнародні наукові конференції «Шимановський і його мала батьківщина» та «Родина Блюменфельдів: на перехресті культур» (2012-2013 рр.), презентацію програми вищої та середньої освіти в Польщі «Освіта в Польщі. Чому і навіщо?», літературно-музичні вечори в рамках фестивалю польської культури, презентації книжкових виставок (зокрема, «Європа в портретах та досягненнях: Польща»; «На шляху до свободи: боротьба за незалежність»), конкурс читців польської поезії мовою оригіналу, зустріч «Подорожуючи Польщею», музичні фестивалі імені Кароля Шимановського, експозиції «Найславетніший поляк» (до 270-річчя з дня народження Тадеуша Костюшка); «Відродження польської держави» (до Дня незалежності Республіки Польщі); «Україна – Польща: спільна історія і культурні зв'язки»; «Урядовий закон Польщі» (до Дня Конституції Республіки Польща), літературні композиції, інсталяції, присвячені ювілеям Станіслава Лема, Елізи Ожешко, Генріха Сенкевича, демонстрація польських фільмів мовою оригіналу та ін. (Чуприна, 2017).

Як зазначалося вище, до інформаційно-промоційного напряму міжкультурної українсько-польської взаємодії зараховуємо роботу курсів польської мови на базі обласної універсальної бібліотеки. Загальна кількість слухачів даних курсів у поточному році – 90 осіб.

Для забезпечення міжкультурної комунікації у двосторонньому напрямку ОУН бібліотека ім. Д. І. Чижевського здійснює інформаційно-комунікаційну діяльність, перш за все, з використанням можливостей сучасних інформаційних технологій у формуванні та функціонуванні інформаційного ресурсу (Обласна універсальна наукова бібліотека, 2018).

Значна кількість дослідників перспективним напрямком подальшого розвитку та інтеграції бібліотек визнає їх кооперацію. Більше того, у контексті досліджуваної теми актуальною бачиться думка щодо можливості об'єднання національних інформаційних комплексів документів і створення Всесвітньо доступного документного ресурсу, яким стають зараз Інтернет-ресурси, що представляють собою розподілені інформаційні ресурси (Ларьков, 2006).

Розвиток міжнародного співробітництва в бібліотечно-інформаційній сфері є одним із чинників успішного входження бібліотечно-інформаційного ресурсу у світову систему. Сучасні бібліотеки у світовому інформаційному просторі розвиваються як інформаційні центри суспільства, що реалізують нові можливості в умовах розширення кооперації в бібліотечній справі стосовно вирішення чільного завдання бібліотек – удосконалення доступу до інформаційних ресурсів. Результатом цього є розвиток корпоративних бібліотечних мереж у різних регіонах світу. Вплив загальних тенденцій розвитку міжнародного співробітництва на бібліотечну сферу виявляється в бібліотечній кооперації, яка базується на організаційному принципі – корпоративності (об'єданого і розподіленого електронного бібліотечного ресурсу) і технологічному принципі – мережевої інтеграції, що передбачає використання телекомунікаційних, зокрема інтернет-технологій (Аль Тавалбех Серхан Ахмед, 2002).

У наш час корпоративність як тенденція розвитку бібліотечно-інформаційної діяльності стала одним із основних принципів розробки і створення АІБС та механізмом міжбібліотечної взаємодії. До переваг корпоративної роботи відносять: безкоштовний доступ до корпоративних ресурсів (інформаційні продукти, методичні матеріали); мінімальні ресурсні витрати з боку кожного учасника проекту; обмін досвідом між учасниками проекту; підвищення рейтингу бібліотек; реальна оцінка якості ресурсів кожної бібліотеки; розвиток корпоративних сервісів.

Основне соціально-культурне призначення бібліотечних корпорацій та консорціумів (О. Клименко) полягає в збагаченні інформаційних ресурсів кожної бібліотеки через взаємообмін інформацією, допомозі в модернізації та оптимізації управління бібліотечними ресурсами. Виділяють дві форми корпоративної роботи бібліотек: регіональні корпорації, в основу яких покладені загальні інтереси бібліотек, розміщених в одному регіоні, і тематичні корпорації, що використовують переваги спільного застосування документів та інформації певної тематичної спрямованості. Застосування обох форм корпоративності, як універсального технологічного механізму міжбібліотечної співпраці, може використовуватись у різних циклах бібліотечно-інформаційної діяльності: комплектуванні, каталогізації, інформаційному забезпеченні, бібліотечному обслуговуванні. Залежно від рівня інтеграції бібліотечної корпорації її учасники застосовують наперед обумовлені форми взаємодії, серед яких обмін адресно-довідковими даними, корпоративна каталогізація літератури, допомога в ретроконверсії фондів, електронна доставка документів, координація комплектування.

Посилення консолідуючої ролі бібліотек у суспільстві, їхній позитивний вплив на розвиток соціальних процесів і вітчизняної культури у всьому різноманітті її взаємозв'язків безпосередньо відображається на розбудові в Україні цілісного науково-освітньо-інформаційного комплексу. У своїй діяльності українські бібліотеки керуються європейськими та кращими світовими стандартами і нормами обміну інформації задля надання якісних бібліотечно-інформаційних послуг.

Пріоритетними визнані удосконалення нормативно-правової бази, яка стосується діяльності бібліотек, удосконалення та врегулювання стандартів бібліотечно-інформаційної галузі відповідно до міжнародних (Клименко, 2016).

Корпоративність як універсальний механізм міжбібліотечної взаємодії використовується на різних етапах бібліотечно-інформаційної діяльності (комплектування, каталогізація, інформаційне забезпечення, бібліотечне обслуговування). Залежно від ступеня інтеграції бібліотечні корпорації здійснюють обмін адресно-довідковими даними; корпоративну каталогізацію літератури; ведення і актуалізацію зведених електронних каталогів; контекстний пошук у розподілених каталогах; допомогу в ретроконверсії каталогів; електронне доставляння документів; координацію комплектування (Барабаш, 2008).

Взаємодія бібліотек України (Л. Любаренко) набула активного розвитку: корпоративні бібліотечні проекти нині функціонують у всіх регіонах, на всіх рівнях. Так, роботу над корпоративними проектами ведуть 17 бібліотек. Різними є напрями проектів, можливості бібліотек, кількість учасників, подання та кінцевий інформаційний продукт. Але мета такої роботи спільна для всіх – якнайповніше, з меншими матеріальними витратами розкрити свої фонди, надати користувачам увесь можливий обсяг інформації та створити єдиний інформаційний простір. Так, у 2000 р. на базі Кіровоградської ОУНБ було створено «Центрально-Український Кооперативний Каталог» (ЦУКК), який є корпоративною базою даних анотованих бібліографічних описів на статті з періодичних видань України і дає змогу їх сумісно використовувати. На момент проведення дослідження нараховувалося 14 учасників проекту (Любаренко, 2015).

Визнаючи перспективність та необхідність подальшої бібліотечної кооперації, підкреслимо широкі можливості процесу створення корпоративних бібліотечних систем у сфері міжнародної співпраці загалом та українсько-польської взаємодії зокрема.

На нашу думку, у випадку українсько-польської роботи обласної універсальної бібліотеки ім. Д. І. Чижевського у

майбутньому можна вести мову про можливу тематичну бібліотечну корпорацію як специфічну форму роботи бібліотек. Тим більше, що деякі напрацювання у цій сфері бібліотека вже має – у відділі документів іноземними мовами діє проект «Заочний абонемент» Гете-Інституту в Україні (м. Київ) (Обласна універсальна наукова бібліотека, 2018).

У складі інформаційного ресурсу обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського представлена колекція польських друкованих документів, серед яких: рукописи, стародруки, рідкісні книги XVIII – початку XX ст., видані в Польщі, а також польською мовою в різних містах Європи. Окрім того, у книгозбірні зберігаються видання з приватної бібліотеки польського композитора Кароля Шимановського, прижиттєві видання Марії Конопницької, Генріха Сенкевича XIX та початку XX ст., твори історика Тадеуша Корзона, литовського історика, який писав польською мовою, Теодора Нарбута, альбоми з питань мистецтва та ін. У відділі рідкісних та цінних видань зберігається збірка листів Адама Міцкевича. Значна частина публікацій, що надійшли до цього відділу, зберігаються ще від часу заснування Єлисаветградської публічної бібліотеки з 1899 р. Книги польською мовою були передані та подаровані бібліотеці визначними діячами нашого міста та їх нащадками. Інші видання потрапили до фондів разом з відомою колекцією О. Ільїна в 1994 р. (Чуприна, 2017). Добірку книг польською мовою обласній універсальній науковій бібліотеці безкоштовно надала Дольношльонська воєводська бібліотека ім. Т. Мікульського (Чуприна, 2017).

У контексті українсько-польських зв'язків та відповідно до стратегічних завдань бібліотеки на період до 2020 року (Заявка на участь, 2018) пріоритетними вважаємо завдання формування, збереження, оцифрування бібліотечних фондів та надання вільного доступу до інформаційного ресурсу бібліотеки шляхом впровадження новітніх інформаційних технологій. Бібліотека бере активну участь у популяризації та створенні видань українсько-польської тематики – збірок статей та матеріалів, книг, монографій, як-от: «Поляки на Кіровоградщині» (збірка статей та матеріалів), книга Сергія Шевченка «Кіровоградщина в українсько-польських зв'язках.

Ч. 1. Освіта і наука (1820-і – поч. 2000-х років)» збірка статей «Долі поляків на Кіровоградщині», тритомна монографія Терези Хилінської «Кароль Шимановський та його епоха» (Краків, 2008), книга «Кароль Шимановський. Твори для скрипки і фортепіано», монографія Софії Шимановської «Розповідь про наш дім» (Чуприна, 2017). У зв'язку з цим доречним було б, на нашу думку, створення тематичних бібліографічних покажчиків літератури та їх представлення в Інтернет-просторі. Загалом же створення таких вторинних документів є одним із важливих напрямків роботи ОУНБ ім. Д. І. Чижевського (Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека, 2018). У контексті українсько-польської співпраці в університетському середовищі Кіровоградщини, було б, на нашу думку, актуальним додаткове наповнення фондів бібліотеки сучасними науковими розвідками учених Польщі, країни, з якою пов'язане історичне минуле й сьогодення України (Вахріна, 2015). На сучасному етапі розвитку інформатизації бібліотек необхідним бачиться і забезпечення особливих умов зберігання та оцифрування цінних і рідкісних документів, що заявлено у колі стратегічних завдань ОУНБ ім. Д. І. Чижевського (Заявка на участь, 2018). Так само необхідним вважаємо продовження процесів оцифрування документів інших підфондів бібліотеки. Так, серед видань польською мовою та документів українсько-польської тематики із фондів бібліотеки у вільному доступі представлені, наприклад: прижиттєві видання Марії Конопницької (Обласна універсальна наукова бібліотека, 2018).

Висновки. Таким чином, пріоритетними завданнями, які зараз на часі й для обласної універсальної бібліотеки ім. Д. І. Чижевського, вважаємо необхідність постійної роботи над вдосконаленням інформаційного наповнення веб-сайту бібліотеки; поповнення фондів актуальною науковою літературою, що представляє здобутки європейських науковців загалом, а Польщі зокрема, в тому числі й з використанням сучасних можливостей надання доступу до електронних баз даних та бібліотек; продовження оцифрування документів та надання споживачам інформації їх повнотекстових версій, включаючи цінні й рідкісні видання колекції документів

польською мовою. Одним із найбільш перспективних напрямків діяльності сучасних бібліотек на національному та міжнародному рівнях вважаємо корпоративну діяльність, що, безумовно, забезпечить якісно новий рівень функціонування інформаційних систем – бібліотек, архівів, музеїв та ін., а також сприятиме інтеграції та формуванню їх комплексних інформаційних ресурсів.

У діяльності обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського в польсько-українському вимірі умовно можна виокремити два взаємопов'язаних напрямки – організація та проведення інформаційно-промоційних заходів та напрям, пов'язаний із формуванням і функціонуванням інформаційного ресурсу бібліотеки. Безумовно, ОУНБ є потужним інформаційним центром у площині українсько-польської співпраці та міжкультурних комунікацій.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Аль Тавалбех Серхан Ахмед. Міжнародна співпраця бібліотек на базі комп'ютерних технологій: сучасний стан та перспективи: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 07.00.08. Харків, 2002. 17 с.

2. Барабаш В. А., Глебова Л. В. Інформаційний ресурс бібліотеки університету як фактор формування ціннісних орієнтацій майбутніх фахівців // Соціум. Документ. Комунікація: збірник наукових статей. Вип. 4. Серія «Історичні науки». Переяслав-Хмельницький, 2017. С. 159-175.

3. Барабаш С. Практика корпоративних зв'язків університетської бібліотеки: з досвіду роботи Науково-технічної бібліотеки ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Бібліотечна планета. 2008. № 4. С. 21-23.

4. Башун О. Глобальна бібліотечна кооперація: історія та сучасність. Бібліотечний форум України. 2003. № 2. С. 29-30.

5. Бібліотека: свідок і творець історії краю. Кіровоград: Центральне українське видавництво, 2009. 182 с. URL: <http://docplayer.net/61535645-Biblioteka-svidok-i-tvorec-istoriyi-krayu.html> (дата звернення 20.06.2018).

6. Вахріна О. В. Виховний ідеал цінностей у польському суспільстві // Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний та національний виміри змін : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції. м. Суми 26–27 березня 2015 р. Том 1. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. С. 87-90.
7. Вилегжаніна Т. До питання створення центру корпоративної каталогізації: підходи і перспективи // Бібліотечна планета. 2005. №1. С. 15-18.
8. Заявка на участь в конкурсі «Бібліотека – як сучасний інформаційний центр». URL: <http://livelibrary.com.ua/uploads/files/Кіровоградська-проект.pdf> (дата звернення 12.06.2018).
9. Закон України Про бібліотеки і бібліотечну справу. Редакція від 25.02.2016, підстава 954-19. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 12.06.2018).
10. Ільганаєва В. Корпоративний рух в Україні : стан та перспективи розвитку. Бібл. форум України. 2006. № 2. С. 13-15.
11. Клименко О. Різновиди співпраці українських бібліотек в інформаційному суспільстві // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2016. Вип. 44. С. 7-19. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nprnbuimviv_2016_44_3 (дата звернення 20.06.2018).
12. Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського. URL: http://ube.nplu.org/article/Кіровоградська_обласна_універсальна_наукова_бібліотека_ім._Д._І._Чижевського (дата звернення 20.06.2018).
13. Кузнєцова М. Регіональні електронні ресурси: від корпоративного створення до використання у соціально-комунікаційному середовищі ОУНБ. Вісн. Кн. палати. 2010. № 8. С. 25-29.
14. Ларьков Н. С. Документоведение: учебное пособие. М: АСТ Восток-Запад, 2006. 427 с.
15. Любаренко Л. Нові інформаційні технології в публічних бібліотеках України // Бібліотечна планета № 4 (70) 2015. С. 9-14.

16. Мар'їна О. Розвиток корпоративних бібліотечних проєктів в Україні. Вісн. Кн. палати. 2010. № 1. С. 22-25.

17. Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського URL:<http://library.kr.ua> (дата звернення 20.06.2018).

18. Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського. Електронний музей книги. Колекція польської книги. URL:<http://library.kr.ua/elmuseum/collections/polandbooks> (дата звернення 20.06.2018).

19. Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського. Корисні ресурси Інтернет. URL:<http://library.kr.ua/libworld/> (дата звернення 20.06.2018).

20. Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського. Польський культурний центр. URL:<http://library.kr.ua/novini/polconf.html> (дата звернення 20.06.2018).

21. Полячок О. І. Миротворче значення бібліотеки у формуванні толерантності і духовності суспільства (за підсумками Міжнародної науково-практичної конференції). Кіровоград: Лисенко В. Ф., 2010. С.42-47.

22. Річняк Р. Я. Розвиток інформатики та інформаційних технологій у вищих навчальних закладах України у другій половині ХХ – на початку ХХІ століття: монографія. Кіровоград: «КОД», 2014. 426 с.

23. Стратегія розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року «Якісні зміни бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України». URL: http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=244956883&cat_id=24490984 (дата звернення 20.06.2018).

24. Ткаченко О., Чуприна Н. Українсько-польські паралелі в бібліотечному просторі // Бібліотечно-бібліографічне обслуговування. 2018. № 1 (11). С. 34.

25. Трач Н. С. Єврометафори в мовленні мас-медіа (українсько-польські паралелі на матеріалі видань «Український тиждень» та «Gazetawyborcza»). URL:http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3530/Trach_Yevrometafory_v_movlenni.pdf;jsessionid=1545D7A9B1A

4E15CC2D2D75D42DE0F7F?sequence=1 (дата звернення 20.06.2018).

26. Чуприна Н. Українсько-польські паралелі в бібліотечному просторі // Бібліотечна орбіта Кіровоградщини: збірник статей. Кропивницький: Комунальний заклад «Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського», 2017. Вип. 9. С. 210-214.

REFERENCES

1. Al Tavalbekh Serkhan Akhmed (2002). *Mizhnarodna spivpratsia bibliotek na bazi komp'uternykh tekhnolohij: suchasny stan ta perspektvyv* [International cooperation of libraries on the basis of computer technologies: current state and prospects]: avtoref. dys. ... kand.ped. nauk : spets. 07.00.08., Kharkiv. 17 [in Ukrainian].

2. Barabash, V. A., Hlebova, L. V. (2017) *Informatsijnyj resurs biblioteki universytetu iak faktor formuvannia tsinnisnykh oriiantatsij majbutnikh fakhivtsiv* [Information resource of the university library as a factor of formation of value orientations of future specialists]. *Sotsium. Dokument. Komunikatsiia: zbirnyk naukovykh statej*. Vyp. 4. Seriia «Istorychni nauky». Pereiaslav-Khmelnytskyi. 206. 159-175 [in Ukrainian].

3. Barabash, S. (2008). *Praktyka korporatyvnykh zviazkiv universytetskoj biblioteki: z dosvidu roboty Naukovo-tekhnichnoi biblioteki im. H. I. Denysenka Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy «Kyivskij politekhnichnyj instytut»* [The practice of corporate communications of the university library: from the experience of the G. I. Denisenko Scientific and Technical Library of the National Technical University of Ukraine «Kyiv Polytechnic Institute»] *Bibliotekna planeta*. 4. 21-23 [in Ukrainian].

4. Bashun, O. (2003). *Hlobalna bibliotekna kooperatsiia: istoriia ta suchasnist. Biblioteknyj forum Ukrainy* [Global Library Co-operation: History and Modernity]. 2. 29-30 [in Ukrainian].

5. *Biblioteka: svidok i tvorets istorii kraiu* (2009). [Library: witness and creator of the history of the land]. Kirovohrad: Tsentralne ukrainske vydavnytstvo, 182. Retrieved from <http://docplayer.net/61535645-Biblioteka-svidok-i-tvorec-istoriyi-kraiu.html>.

6. Vakhrina, O. V. (2015). *Vykhovnyj ideal tsinnostej u polskomu suspilstvi* [The educational ideal of values in Polish society] *Innovatsijnyj rozvytok vyschoi osvity: hlobalnyj ta natsionalnyj vymiry zmin: materialy II Mizhnarodnoi naukovo-praktyčnoj konferentsii*. 26-27 bereznia, T. 1, Sumy : SumDPU imeni A. S. Makarenka. 87-90 [in Ukrainian].

7. Vylehzhhanina, T. (2005). *Do pytannia stvorennia tsentru korporatyvnoi katalohizatsii: pidkhody i perspektyvy* [The issue of creating a corporate cataloging center: approaches and perspectives] *Bibliotechna planeta*. 1. 15-18 [in Ukrainian].

8. *Zaiavka na uchast v konkursi «Biblioteka – iak suchasnyj informatsijnyj tsentr»* (2018). [Application for participation in the contest «Library - as a modern information center»]. Retrieved from <http://livelibrary.com.ua/uploads/files/Kirovohrads'ka-proekt.pdf>.

9. *Zakon Ukrainy Pro biblioteku i bibliotechnu spravu. Redaktsiia vid 25.02.2016* (2016). [Zakon Ukrainy Pro library with libraries], pidstava 954-19. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80>.

10. Il'hanaieva, V. (2006). *Korporatyvnyj rukh v Ukraini: stan ta perspektyvy rozvytku* [Corporate movement in Ukraine: the state and prospects of development]. *Bibl. forum Ukrainy*. 2. 13-15 [in Ukrainian].

11. Klymenko, O. (2016). *Riznovydy spivpratsi ukrainskykh bibliotek v informatsijnomu suspilstvi* [Varieties of cooperation of Ukrainian libraries in the information society]. *Naukovi pratsi Natsionanoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho*. 44. 7-19. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/npnbuimviv_2016_44_3.

12. *Kirovohradska oblasna universal'na naukova biblioteka im. D. I. Chyzhevskoho* (2018). [Kirovohrad regional universal scientific library. D. I. Chyzhevsky]. Retrieved from http://ube.nplu.org/article/Kirovohradska_oblasna_universalna_naukova_biblioteka_im._D._Chyzhevskoho.

13. Kuznetsova, M. (2010). *Rehionalni elektronni resursy: vid korporatyvnogo stvorennia do vykorystannia u sotsialno-komunikatsijnomu seredovyschi OUNB*. [Regional electronic resources: from corporate creation to use in the social and communication environment of the OUNB]. *Visn. Kn. Palaty*. 8. 25-29 [in Ukrainian].

14. Larkov, N. S. (2006). *Dokumentovedenye: uchebnoe posobyie* [Documentation: a tutorial]. M: AST Vostok-Zapad. 427 [in RF].

15. Liubarenko, L. (2015). *Novi informatsijni tekhnologii v publichnykh bibliotekakh Ukrainy* [New information technologies in public libraries of Ukraine]. *Bibliotechna planeta*. 4 (70). 9-14 [in Ukrainian].

16. Marina, O. (2010). *Rozvytok korporatyvnykh bibliotechnykh proektiv v Ukraini* [Development of corporate librarian projects in Ukraine]. *Visn. Kn. Palaty*, № 1, 22-25 [in Ukrainian].

17. *Oblasna universalna naukova biblioteka im. D. I. Chyzhevskoho Regional* (2018) [D. I. Chyzhevskiy Universal Scientific Library]. Retrieved from <http://library.kr.ua>.

18. *Oblasna universalna naukova biblioteka im. D. I. Chyzhevskoho. Elektronnyj muzej knyhy. Kolektsiia polskoi knyhy* (2018). [D. I. Chyzhevsky Regional Universal Scientific Library. Electronic book museum. Collection of the Polish book]. Retrieved from [//library.kr.ua/elmuseum/collections/polandbooks](http://library.kr.ua/elmuseum/collections/polandbooks).

19. *Oblasna universalna naukova biblioteka im. D. I. Chyzhevs'koho* (2018). [D. I. Chyzhevskiy Regional Universal Scientific Library]. Korysni resursy Internet. Retrieved from <http://library.kr.ua/libworld/>

20. *Oblasna universalna naukova biblioteka im. D. I. Chyzhevskoho* (2018). *Polskyj kulturnyj tsentr*. [D. I. Chyzhevskiy Regional Universal Scientific Library]. Retrieved from <http://library.kr.ua/novini/polcenf.html>.

21. Poliachok, O. I. (2010). *Myrotvorche znachennia biblioteky u formuvanni tolerantnosti i dukhovnosti suspilstva (za pidsumkamy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii)* [The peacekeeping role of the library in shaping the tolerance and spirituality of the society (based on the results of the International Scientific and Practical Conference)]. Kirovohrad: Lysenko V.F. 42-47 [in Ukrainian].

22. Rizhniak, R. Ya. (2014). *Rozvytok informatyky ta informatsijnykh tekhnologij u vyschykh navchal'nykh zakladakh Ukrainy u druhij polovyni KhKh – na pochatku KhKhI stolittia: monohrafiia* [Development of informatics and information technologies in higher educational institutions of Ukraine in the second half of the XX – beginning of the XXI century: monograph]. Kirovohrad: KO. 426 [in Ukrainian].

23. *Stratehiia rozvytku bibliotechnoi spravy v Ukraini do 2025 roku «Yakisni zminy bibliotek zadlia zabezpechennia staloho rozvytku Ukrainy»* (2018) [Strategy of development of library business in Ukraine till 2025 «Qualitative changes of libraries for the sake of sustainable development of Ukraine»]. Retrieved from http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=244956883&cat_id=24490984.

24. Tkachenko, O., Chupryna, N. (2018). *Ukrainsko-polski paraleli v bibliotechnomu prostori* [Ukrainian-Polish parallels in the library space]. *Bibliotechno-bibliohrafichne obsluhovuvannia*. 1 (11). 34 [in Ukrainian].

25. rach, N. S. (2018). *Yevrometafory v movlenni mas-media (ukrainsko-polski paraleli na materialy vydan «Ukrainskyj tyzhden» ta «Gazetawyborcza»* [EuroMetroforums in mass media (Ukrainian-Polish parallels on the material of the Ukrainian Week and Gazetawyborcza publications)]. Retrieved from http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3530/Trach_Yevrometafory_v_movlenni.pdf;jsessionid=1545D7A9B1A4E15CC2D2D75D42DE0F7F?sequence=1.

26. Chupryna, N. (2017). *Ukrainsko-polski paraleli v bibliotechnomu prostori Bibliotechna orbita Kirovohradschyny* [Ukrainian-Polish parallels in the library space]. *Kropyvnytskyj: Komunalnyj zaklad «Oblasna universalna naukova biblioteka im. D. I. Chyzhevskoho»*. 9. 210 -214 [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

У статті здійснено аналіз українсько-польського напрямку роботи Кіровоградської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського.

Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського тісно співпрацює з Об'єднанням поляків Кіровоградщини «Полонія» ім. К. Шимановського, зі Спілкою поляків в Україні та Публічною бібліотекою ім. Тадеуша Миккульського у Вроцлаві. Своєю діяльністю вони спрямовують на збереження та відродження культурної спадщини та національних традицій, на розвиток партнерських зв'язків між українцями та поляками.

Виокремлено важливі складові українсько-польського вектору роботи: проведення конференцій, фестивалів, зустрічей, виставок, презентацій, концертних програм, демонстрація художніх та документальних фільмів, організація курсів вивчення польської мови тощо. Окрему увагу приділено виданням українсько-польської тематики – статті, нариси, монографії, а також колекції польських друкованих документів, серед яких: рукописи, стародруки, рідкісні книги XVIII – початку XX ст.

Обґрунтовано важливість бібліотечних корпорацій, призначення яких полягає в збагаченні інформаційних ресурсів кожної бібліотеки через взаємообмін інформацією та створенні єдиного інформаційного простору.

Запропоновано ряд перспективних напрямків діяльності бібліотеки на національному та міжнародному рівнях.

Ключові слова: *бібліотека, українсько-польська співпраця, бібліотечні корпорації, міжнародний книгообмін.*

АННОТАЦІЯ

В статті здійснено аналіз українсько-польського напрямлення роботи Кіровоградської обласної універсальної научної бібліотеки ім. Д. Чижевського.

Обласная универсальная научная библиотека им. Д. И. Чижевского тесно сотрудничает с Объединением поляков Кіровоградщины «Полонія» ім. К. Шимановського, с Союзом поляков в Украине и Публичной библиотекой ім. Тадеуша Мікульського во Вроцлаве. Свою діяльність они направляють на сохранение и возрождение культурного наследия и национальных традиций, на развитие партнерских связей между украинцами и поляками.

Выделены важные составляющие украинско-польского вектора работы: проведение конференций, фестивалей, встреч, выставок, презентаций, концертных программ, демонстрация художественных и документальных фильмов, организация курсов изучения польского языка и тому подобное. Особое внимание уделено изданиям украинско-польской тематики - статьи, очерки, монографии, а также коллекции

польских печатных документов, среди которых: рукописи, старопечатные книги, редкие книги XVIII - начала XX в.

Обоснована важность библиотечных корпораций, назначение которых заключается в обогащении информационных ресурсов каждой библиотеки через взаимообмен информацией и создании единого информационного пространства. Предложен ряд перспективных направлений деятельности библиотеки на национальном и международном уровнях.

Ключевые слова: *библиотека, украинско-польское сотрудничество, библиотечные корпорации, международный книгообмен.*

Надійшла до редакції: 03.09.2018 р.

Прийнята до друку: 03.11.2018 р.